

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jacek Błaszczyk

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **T. G.**

skazanego z art. 55 § 1 k.k.s. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 8 maja 2019 r.

wniosku obrońcy skazanego

o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu
Apelacyjnego w [...] z dnia 9 października 2014 r., sygn. akt II AKa [...],

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w C.

z dnia 22 kwietnia 2013 r., sygn. akt II K [...],

postanowił:

1. oddalić wniosek;

**2. obciążyć skazanego T.G. kosztami postępowania
o wznowienie postępowania.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w C. z dnia 22 kwietnia 2013 r., sygn. akt II K [...], w sprawie wieloosobowej, T. G. uznany został za winnego popełnienia:

1) czynu zarzucanego mu w pkt. XXXVI a/o, tj. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 65 § 1 k.k. i za to skazany na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 150 stawek dziennych w wysokości po 500 zł każda (pkt 55 wyroku);

- 2) czynu zarzucanego mu w pkt. XXXVII a/o, tj. przestępstwa z art. 55 § 1 k.k.s. i art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i art. 7 § 1 k.k.s. oraz art. 37 § 1 pkt 1 i 5 k.k.s. i za to skazany na karę roku pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 100 stawek dziennych w wysokości po 500 zł każda (pkt 56 wyroku);
- 3) czynu zarzucanego mu w pkt. XXXVIII a/o, tj. przestępstwa z art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i art. 37 § 1 pkt 1 i 5 k.k.s. i za to skazany na krę 3 lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 100 stawek dziennych w wysokości po 500 zł każda (pkt 57 wyroku);
- 4) czynu zarzucanego mu w pkt. XXXIX a/o, tj. przestępstwa z art. 299 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i art. 65 § 1 k.k. i za to skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności (pkt 58 wyroku), nadto orzeczono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa przepadek korzyści osiągniętej z przestępstwa w kwocie 487.854,00 zł (pkt 59 wyroku);
- 5) czynu zarzucanego mu w pkt. XL a/o, tj. przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. i za to skazany na karę roku pozbawienia wolności (pkt 60 wyroku).

Sąd Okręgowy połączył w pkt 61 wyroku kary pozbawienia wolności wymierzone w pkt. 55, 58 i 59 tego orzeczenia i orzekł karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Połączył również kary pozbawienia wolności i grzywny wymierzone w pkt 56, 57 wyroku i orzekł kary łączne 3 lat pozbawienia wolności i 100 stawek dziennych grzywny w wysokości po 500 zł każda, stwierdzając jednocześnie, że kary te nie podlegają wykonaniu.

Po rozpoznaniu m.in. apelacji obrońcy T. G. Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 9 października 2014 r., sygn. akt II AKa [...], zmienił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że:

- 1) uchylił rozstrzygnięcie zawarte w pkt 55 wyroku sądu *meriti* i postępowanie o czyn zakwalifikowany z art. 273 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. – na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. – umorzył (pkt VII ppkt 1 wyroku SA);
- 2) w ramach czynów przypisanych T. G. w pkt 56 i 57 zaskarżonego wyroku, a opisanych w pkt XXXVII i XXXVIII a/o przyjął, iż czyn oskarżonego polegał na tym, że „w okresie od października 2003 r. do kwietnia 2004r. w Ł. i innych miejscowościach, działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, będąc

właścicielem firmy C. z/s w Ł., w celu zatajenia prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek i posługując się nazwą przedsiębiorstwa „C. [...]”, dokumentami założycielskimi wyżej wymienionego przedsiębiorstwa oraz dysponując rachunkiem bankowym, działając wspólnie i w porozumieniu z J. J., poprzez sprzedaż hurtową paliw ciekłych, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, dokonał wprowadzenia do obrotu handlowego paliw niewiadomego pochodzenia nieopodatkowanych podatkiem akcyzowym w ilości nie mniejszej niż 558.979 litrów oleju napędowego oraz 16,940 litrów benzyny, przy czym w zamiarze uchylenia się od opodatkowania, nie ujawnił [...] Urzędowi Skarbowemu w Ł. i [...] Urzędowi Celnemu w Ł. faktycznej podstawy opodatkowania i zaniechał składania deklaracji podatkowych jako podatnik podatku akcyzowego przez co naraził Skarb Państwa na uszczuplenie podatku poprzez zaniechanie poboru podatku akcyzowego w łącznej kwocie 660.853,49 zł, a nadto przedłożył w celu zaksięgowania w ewidencji działalności gospodarczej przedsiębiorstwa „C. [...]” niżej wymienione nierzetelne faktury o nr (...) stwierdzające sprzedaż oleju napędowego i benzyny przez firmę P. oraz faktury VAT o nr (...) stwierdzające sprzedaż oleju napędowego przez firmę J. oraz fakturę o nr (...) stwierdzającą sprzedaż oleju napędowego przez firmę X., o łącznej wartości co najmniej 1.473.957,54 zł brutto, w tym VAT 265.795,44 zł, narażając Skarb Państwa na uszczuplenie podatku VAT w wysokości 265.795,44 zł, przy czym czynu tego dopuścił się działając w zorganizowanej grupie przestępczej”, czym wyczerpał znamiona przestępstwa skarbowego z art. 55 § 1 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. i art. 54 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 7 § 1 k.k.s. oraz art. 37 § 1 pkt 1 i 5 k.k.s. i za to przy zastosowaniu przepisów sprzed dnia 1 maja 2004 r. wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywnę w wymiarze 200 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 200 zł (pkt VII ppkt 2 wyroku);

3) w pkt. 58 zaskarżonego wyroku przyjął za podstawę prawną wymiaru kary przepis art. 299 § 5 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. (pkt VII ppkt 3 wyroku);

4) uchylił rozstrzygnięcie zawarte w pkt. 60 zaskarżonego wyroku i postępowanie o czyn zarzucony w pkt XL a/o zakwalifikowany z art. 258 § 1 k.k. – na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. – umorzył (pkt VII ppkt 4 wyroku);

5) uchylił orzeczenia zawarte w pkt. 61 dotyczące kar łącznych za przestępstwa oraz przestępstwa skarbowe, a także orzeczenie zawarte w pkt. 62 zaskarżonego wyroku (pkt VII ppkt 5);

6) w miejsce kar jednostkowych orzeczonych w pkt. VII ppkt 2 wyroku oraz w pkt 58 zaskarżonego wyroku orzekł karę łączną 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu kasacji obrońcy skazanego, wyrokiem z dnia 29 października 2015 r., IV KK 187/15, uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w zakresie dotyczącym utrzymania w mocy oraz częściowej zmiany m.in. pkt 58 i 59 wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 22 kwietnia 2013 r., II K [...] i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W dniu 29 marca 2017 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego T. G. zatytułowany „Skarga o wznowienie postępowania”, w którym jego autor na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. wniósł o wznowienie postępowania karnego zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego II Wydział Karny w [...] z dnia 9 października 2014 r. w sprawie o sygn. II AKa [...], wnosząc jednocześnie o przeprowadzenie dowodów powołanych w uzasadnieniu wniosku na okoliczność potwierdzenia stanu faktycznego przedstawionego przez skazanego T. G.. W treści motywacyjnej wniosku skarżący wskazał na konieczność przesłuchania w charakterze świadków J. B., R. N. i M. K., którzy mają dysponować wiedzą, że wbrew ustaleniom faktycznym sądu właścicielem firmy C. był J. J., który rzeczywiście prowadził własną działalność gospodarczą, podejmował samodzielnie istotne decyzje, a T. G. był pracownikiem J. J.. Zdaniem obrońcy, błędne przyjęcie, że J. J. jedynie firmował swym nazwiskiem działalność gospodarczą T. G. skutkowało przyjęciem kwalifikacji prawnej czynu z art. 55 § 1 k.k.s., a nadto to błędne ustalenie zaważyło na przyjęciu, że T. G. dopuścił się czynu opisanego w pkt. VII ppkt 2 wyroku Sądu Apelacyjnego w [...].

W pisemnym stanowisku prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o nieuwzględnienie wniosku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek obrońcy skazanego T. G. o wznowienie postępowania na uwzględnienie nie zasługuje.

Pomijając inne mankamenty przedmiotowego wniosku, w tym brak wskazań co do orzeczenia następczego po ewentualnym wznowieniu postępowania, zauważyć należy, że wbrew twierdzeniom wnioskodawcy nie zawiera on wymaganych dyspozycją art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. nowych faktów lub dowodów wskazujących na to, że: skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze, skazano go za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie kary, sąd umorzył lub warunkowo umorzył postępowanie karne, błędnie przyjmując popełnienie przez oskarżonego zarzucanego mu czynu.

Przypomnieć należy – na co trafnie zwrócił uwagę w pisemnym stanowisku prokurator Prokuratury Krajowej – że to wnioskodawca, w razie powoływania się na podstawę *de novis*, obarczony jest ciężarem uprawdopodobnienia zasadności wniosku w wznowienie postępowania, skoro wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym obalone zostało domniemanie niewinności. Nie wystarcza zatem samo powoływanie się przez autora wniosku na nowy fakt czy dowód, ale powinien on przedstawić co najmniej tzw. dowód swobodny (np. pisemne oświadczenie określonej osoby), świadczące o błędności skazania. Tego wymogu skarżący nie dopełnił. W realiach niniejszego postępowania, relacje osób wymienionych jako potencjalne dopiero źródło dowodowe nie ujawniły się w sposób pozwalający – chociażby teoretycznie – założyć, że dysponują informacjami istotnymi dla sprawy odpowiedzialności karnej skazanego T. G.. Co więcej, zasadniczym wymaganiem wynikającym z treści art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. (tak bowiem odczytywać należy prawną podstawę wniosku obrońcy skoro sugeruje w nim możliwość uniewinnienia skazanego) jest realne zanegowanie dotychczasowego ustalenia dotyczącego popełnienia czynu i winy skazanego, a więc ma on prowadzić do stwierdzenia, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa. Proponowane przesłuchanie świadków wymienionych we wniosku nie spełnia tych wymagań, zwłaszcza w sytuacji, gdy autor wniosku nie przedstawia żadnej informacji, czy wskazani świadkowie rzeczywiście posiadają jakąkolwiek wiedzę na temat przedmiotowej sprawy i czy wiedza ta ma taki walor, że mogłaby faktycznie

podważyć dotychczasowe rozstrzygnięcie skazujące T. G.. Samo stwierdzenie, że osoby te mają informacje na temat sytuacji własnościowej firmy „C. [...]” nie ma bowiem przełożenia na kwestię odpowiedzialności karnej skazanego, skoro z ustaleń Sądu Apelacyjnego w [...] – orzekającego w tej sprawie reformatoryjnie – wynika, że przypisanego mu przestępstwa skarbowego T. G. dopuścił się działając wspólnie i w porozumieniu z J. J., który tym samym wyrokiem skazany został za tożsamy czyn (pkt VIII ppkt 2 wyroku z dnia 9 października 2014 r., sygn. akt II AKa [...]).

W orzecznictwie utrwalone jest stanowisko, zgodnie z którym na etapie ubiegania się o wznowienie postępowania – inaczej niż w procesie głównym, którego przedmiotem jest przypisanie odpowiedzialności – przedstawia się zagadnienie ciężaru dowodu i obowiązków sądów obu instancji. Po prawomocnym zakończeniu procesu, zadania związane z przedstawieniem oraz wykazaniem istnienia nowych faktów lub dowodów – poza sferą objętą działaniem z urzędu, która w tej sprawie nie wystąpiła – ciąży na podmiocie zmierzającym do zainicjowania postępowania o wznowienie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2017 r., III KO 61/17).

Skoro więc w tym postępowaniu ustawowe wymagania, zamieszczone w przepisie powołanym przez autora wniosku jako jego podstawa, nie zostały spełnione, należało orzec, jak w części dyspozytywnej postanowienia.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania o wznowienie postępowania znajduje natomiast podstawę w przepisie art. 639 k.p.k.